29/07/2020

Μητροπολίτης Μάνης: «Περί των πραγμάτων της Εκκλησίας»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μάνης

Εγκύκλιος εκδόθηκε εκ μέρους του Σεβ. Μητροπολίτου Μάνης κ. Χρυσοστόμου, υπό το θέμα: «Περί των πραγμάτων της Εκκλησίας»:

Ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ Ἐκκλησία γιά τήν ἀποτελεσματική ἐπιτέλεση τοῦ ἔργου της ἐπί τῆς γῆς ἔχει ἀνάγκη ὡρισμένων ὑλικῶν μέσων.

Αὐτά τά ὑλικά μέσα ὀνομάζονται κατά τόν 38ο Ἀποστολικό Κανόνα «ἐκκλησιαστικά πράγματα» καί κατά τόν 25ο κανόνα τῆς Συνόδου τῆς Ἀντιοχείας (341 μ.Χ.) «τά πράγματα τῆς Ἐκκλησίας».

Ἔτσι ἀναλόγως τοῦ σκοποῦ γιά τόν ὁποῖο προορίζονται τά πράγματα τῆς Ἐκκλησίας διακρίνονται σέ ἱερά πράγματα καί σέ ἅγια πράγματα. Ἱερά πράγματα

εἶναι ἐκεῖνα τά ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται ἀποκλειστικῶς στή Θεία Λατρεία.

Γιά παράδειγμα εἶναι ὁ Ναός, ἡ Ἁγία Τράπεζα, τό Ἀντιμήνσιο, τά Ἱερά σκεύη, τά ἅμφια, οἱ ἱερές εἰκόνες, τά λειτουργικά βιβλία, τό μυροδοχεῖον, τά ἅγια λείψανα κἄ. Τά ἅγια πράγματα εἶναι ὅλα τά ἄλλα τά κινητά καί ἀκίνητα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀποτελοῦν τήν ἄλλως καλουμένη ἐκκλησιαστική περιουσία. Ἕνεκεν τῆς ἀφιερώσεώς τους γιά ἐκκλησιαστικούς σκοπούς λέγονται καί «ἁγιάτικα» ἤ καί «κυριακά» ὡς «ἀνατεθειμένα» στόν Κύριο κατά τόν 40ο Ἀποστολικό Κανόνα.

Σύμφωνα δέ μέ τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 966 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικα, εἰδικά ὁ κάθε ἱερός ναός εἶναι πρᾶγμα ἐκτός συναλλαγῆς, προορισμένος γιά ἐξυπηρέτηση θρησκευτικῶν σκοπῶν.

Ἐκτός συναλλαγῆς εἶναι τό κτίριο, τό οἰκοδόμημα καί βέβαια καί τό κτῆμα ἤ οἰκόπεδο ἐπί τοῦ ὁποίου ἔχει ἀνεγερθεῖ ὁ Ναός. (Βλ. Νομολογία ΑΠ. 475/2016).

Ἐπίσης κατά τό ἄρθρο 374 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικα, ἄν γίνει ἀφαίρεση πράγματος ἀπό τόπο (π.χ. ναό) προορισμένο γιά θρησκευτική λατρεία, τότε ἡ πράξη αὐτή χαρακτηρίζεται ἀπό τόν Ποινικό Κώδικα ὡς διακεκριμένη κλοπή καί τιμωρεῖται αὐστηρότατα.

Κατά συνέπειαν τά ἐκκλησιαστικά πράγματα ὅποιος τά ἀφαιρέσει ἤ ἁρπάσει ἤ σφετερισθεῖ ἤ καταστρέψει ἤ χρησιμοποιήσει δι’ ἄλλους σκοπούς τότε κατά τήν ἐκκλησιαστική ὁρολογία διαπράττει βεβήλωση καί ἱεροσυλία. Τά ἱερά καί ἅγια πράγματα εἶναι δοσμένα στήν Ἐκκλησία καί εἶναι ἀφιερωμένα στό Θεό.

Οἱ Ἱεροί Κανόνες, ἐν προκειμένῳ, διακελεύουν αὐστηρά ἐπιτίμια. Δηλαδή, ἐκτός τῶν ἀστικῶν καί ποινικῶν νόμων τῆς Πολιτείας ὑπάρχουν καί λειτουργοῦν καί οἱ πνευματικοί νόμοι.

Συγκεκριμένα, ὅσοι καταπατοῦν μέ διαφόρους μεθόδους, ἁρπάζουν καί ἰδιοποιοῦνται πράγματα τῆς Ἐκκλησίας ὅπως ἱερά σκεύη, εἰκόνες, κτήματα, ἔλαιον κἄ, διαπράττουν μεγάλη ἁμαρτία. Ἀμαυρώνουν κυριολεκτικά τήν ψυχή τους καί αὐτοί οἱ ἄνθρωποι θά ἔχουν τύψεις συνειδήσεως καί θά δώσουν λόγο στό Θεό.

Μόνοι τους καταδικάζουν τόν ἑαυτό τους μέ τέτοιες βέβηλες πράξεις, καθ’ ὅτι ἀπό τό ναό τίποτα δέν ἐπιτρέπεται ν’ ἀφαιρέσουμε. Οὔτε ἕνα πετραδάκι.

Δέν ἀφαιροῦμε. Προσθέτουμε. Ἔτσι σεβόμεθα τό Θεό καί τιμοῦμε τούς ἁγίους. Μή ξεχνᾶμε ὅτι ὀφθαλμοί Κυρίου, τά πάντα βλέπουν.

Ἔτσι καλόν εἶναι καί θεάρεστον, ὅσοι ἔχουν διαπράξει τέτοιο ὀλίσθημα, συνεργεία

καί ἀπάτη τοῦ πονηροῦ, τοῦ διαβόλου, νά μετανοήσουν καί ἔμπρακτα νά φροντίσουν γιά τήν τακτοποίηση τοῦ ἀδικήματος καί τῆς παρανομίας πού διέπραξαν σέ βάρος τῆς Ἐκκλησίας καί νά ἐπιστρέψουν ὅ,τι δέν τούς ἀνήκει.

Ὡς Ἐπίσκοπος τούς καλῶ σέ μετάνοια. Καί ἡ μετάνοια εἶναι δύναμη ψυχῆς, μεγαλωσύνη. Εἶναι διόρθωση βίου καί συμφιλίωση μέ τό Θεό.

Ἐπί πλέον ὀφείλουμε νά γνωρίζουμε καλά ὅτι τά ἴδια ἰσχύουν καί γιά τά μοναστήρια.

Μάλιστα ὑπάρχει ὁ 24ος κανόνας τῆς Δ’ Οἰκουμενικῆς Συνόδου (451 μ.Χ.), ὁ ὁποῖος διακελεύει ὅτι «τά ἅπαξ καθιερωθέντα μοναστήρια κατά γνώμην ἐπισκόπου, μένειν εἰς τό διηνεκές μοναστήρια καί τά ἀνήκοντα αὐτοῖς πράγματα φυλάττεσθαι καί μηκέτι γίνεσθαι ταῦτα κοσμικά καταγώγια».

Κατ’ ἀναλογίαν, ἰσχύει ἡ ἀρχή, ὅτι «ἅπαξ ναός, ἐσαεί ναός». Γι’ αὐτό ὅ,τι καί ἄν συμβεῖ στόν ναό (π.χ. κατεδάφιση ἕνεκεν σεισμοῦ ἤ ἀνέγερση νέου) οὐδέποτε ἡ Ἁγία Τράπεζα καταστρέφεται ἀλλά καταλλήλως διατηρεῖται. Δέν ἔχει δέ σημασία ἄν τό μοναστήρι εἶναι ἀκατοίκητο ἤ κατερειπωμένο. Δέν παύει νά ἔχει τήν ἰδιότητα τῆς ἱερᾶς μονῆς.

Ταῦτα πάντα διά τῆς παρούσης Ἐγκυκλίου ἐπιστέλλομεν πρός Ὑμᾶς, εἰς γνῶσιν καί καθοδήγησιν._